

1992.
I. szám

Mi újság?

A kárpótlásról

Az 1945-től elkövetett törvénysértéseket elszenvedettek sérelmeinek orvoslásáról többirányú (törvény- és kormány szintű) jogszabály van hatályban, melynek végrehajtása folyamatban van.

Így az 1945–1963 közötti időszakban személyes szabadságukban korlátozottak társadalombiztosítási és munkajogi helyzetének rendezéséről, a hátrányos következmények megszüntetéséről is több, magas szintű jogszabály rendelkezik. Ezek értelmében személyes szabadságot korlátozó intézkedésnek minősül – többek között – az 1945. január 1. – 1953. december 31. között végrehajtott kitelepítés is. Az érintett személyek, hozzátartozók nyugdíjának, nyugdíjszerű ellátásának emelését rendelték el a jogszabályok.

A kitelepítés kényszerintézkedés Hidegkút község németajkú lakosságát jelentős részben érintette: lakóhelyüket, ingatlanjaikat hátrahagyva voltak kénytelenek Lókút községbe áttelepülni.

Sajnos a jelentős számú – mintegy harminc – kárigényt kedvezőtlenül bírálták el, az Országos Kárrendezési és Kárpótlási Hivatal elnöke Hidegkút község érintett lakossága érdekében a körjegyzőség által előterjesztett – adatokkal, dokumentumokkal alátámasztott – beadvány alapján sem változtatott azon – szerintünk helytelen, a jogszabályi rendelkezéseket té-

vesen értelmező – álláspontján, miszerint a lókúti átköltöztetés – mely nem vitásan, bizonyítottan kényszer hatása alatt történt – nem felel meg a „kitelepítés” fogalmának, mivel rendőrhatalósági felügyeletet az érintett személyekre nem gyakoroltak.

A körjegyzőség címére az ügyben az Országos Kárrendezési és Kárpótlási Hivatal elnöke az alábbi tartalmú levelet küldte:

**Tisztelt
Körjegyző Úr!**

A hozzám Hidegkút község lakosai kitelepítése tárgyában intézett levelére az alábbiakat tudom válaszolni:

Megrendülten olvastam az Ön által küldött „Hidegkút története” szemelvényeit, mely a helyi lakosságot ért atrocitásokat mutatja be. A korabeli német nemzetiségű lakosság az ország más területein is ki volt téve a háború utáni úgynevezett „kollektív felelősségre vonásnak”, mely nagy részben teljesen indokolatlan volt.

Sajnálattal kell közölnöm azonban, hogy a jelenleg hatályban lévő – az állampolgárok személyes szabadságát korlátozó – jogszabályok nem teszik lehetővé az elszenvedett sérelmek orvoslását.

Ugyanis a hivatkozott 93/1991. (XI. 21.) számú Korm. rendelet 2. paragrafus (b.) pontja alapján történő ki-

telepítés azt jelentette, hogy az érintett személy meghatározott időponttól köteles volt meghatározott helyen „táborosított körülmények között”, rendőri felügyelet alatt tartózkodni, és e helyet – pl. Hortobágy – további intézkedésig nem hagyhatta el, még ideiglenesen sem.

Kétségtelen, valóban született néhány helytelen határozat, melynek visszavonására nincs lehetőség, de a törvénysértés nem szolgálhat alapul újabb jogszabályoknak.

Bizonyára Ön is figyelemmel kíséri a készülő kárpótlással kapcsolatos jogszabályokat, így tudomással bír arról, hogy a jelenleg hatályos jogi normák korántsem jelentik lezárását e kérdéskörnek.

Továbbá azzal sem árulok el titkot, hogy más államokkal is folyamatban vannak kárrendezési tárgyalások, többek között az Ön által képviselt németajkú lakosság vonatkozásában.

Az Országgyűlés által jelenleg tárgyalta törvényjavaslat ugyanis kárpótlást ad a kitelepítéssel összefüggésben elszenvedett vagyoni sérelmekért, továbbá egy másik törvényjavaslat az 1939–1949 közötti vagyoni sérelmeket kárpótolja.

Amennyiben az említett rendelkezések lehetővé teszik az érintettek kárpótlását, a tőlünk telhető legjobb tudásunkkal azon leszünk, hogy annak eleget tegyünk.

Ha a továbbiakban e kérdéskörrel kapcsolatban észrevételei vagy kérdései merülnének fel, szívesen állok rendelkezésére.

Kérem, hogy tolmácsolja őszinte együttérzésemet a község lakossága felé.

Budapest, 1992. február 20.

**Tisztelettel:
Dr. Sepsey Tamás**

Továbbra sem lehet egyetérteni a lókúti kitelepítés levél szerinti minősítésével, a „kitelepítés” fogalom rendőrhatalósági felügyelettel összekötött jogszabályi értelmezésével, így indokoltnak látszik az önkormányzat képviselő-testülete álláspontjának kialakítása abban a kérdésben, hogy tegyen-e előterjesztést az Alkotmánybírósághoz a „kitelepítés” fogalom jogszabályi értelmezése, a témakörben hatályos különböző szintű jogszabályokban fellelhető ellentmondások tisztázása, a megnyugtató megoldás érdekében.

**Dr. Földy János
körjegyző**

Az elmúlt év mérlege önkormányzati szemmel

Az 1990. szeptember 30-ával megalakult önkormányzat maga mögött tudhat egy teljes gazdasági évet. Ennek apropóján szeretnék mérleget vonni elmúlt évi működésünkről, ismertetni gazdálkodásunk főbb számadatait.

Fejlesztési, felújítási tevékenység

- A volt községi közös tanács által már éveken ezelőtt megkezdett telekalakítási munkát fejeztük be az év elején. Az így kialakult új utca – amely a Malom utca nevet kapta – elektromos és vízi közművek kiépítését is elvégeztük. Az elmúlt év során a 20 telekből 15 értékesítése megtörtént, 2 jelenleg is folyamatban van. Három telek egyelőre a fölöttük áthúzódó nagyfeszültségű vezeték miatt nem építhető be. A telkek vételára 165 000 Ft volt.
- Az év elején kezdtük el, és szeptemberben sikerült befejezni a korábban „halálra ítélt” Pethő-lakás felújítását. Így a költségigényes rombolás helyett gyarapítottuk a falu vagyonát, egy szolgálati lakással gazdagabb lett a település.
- Hosszú évek óta problémát jelent községünkben a nyári időszakban jelentkező vízhiány. Ennek a problémának a megoldását kiemelten kezeltük az elmúlt évben. A korábban elkészített tervek alapján a Veszprém Megyei Vízművet bíztuk meg a II. számú kút bekötési munkáinak elvégzésével. Többször és több fórumon igyekeztek egyesek ezt a beruházást megakadályozni – sikertelenül.
- 1991. december 30-án megtörtént a beruházás műszaki átadása, a Vízmű üzemeltetésre átvette a létesítményt. A beüzemelés 1992 januárjában megtörtént, sajnos elég sok műszaki problémával.
- Ezúton is elnézést kérünk azoktól, akiknek ez károkat okozott. A vízművel folytatott tárgyalások során egyértelműen kötelezettséget vállaltak a keletkezett károk megtérítésére. A II. számú kút bekötésével nemcsak Tótvázsony, hanem Kövesgyűrű vízellátási problémája is megoldódik.
- Az évek óta elmulasztott felújítási munkák közül az elmúlt évben elvégeztettük a ravatalozó és az 5 tantermes iskola tetőszigetelését.
- Szintén régi probléma megoldását vállaltuk fel, amikor az 15 tantermes iskola fűtése korszerűsítését határoztuk el. Ennek keretén belül első lépésben a központi fűtés kivitelezési hiányosságait kellett kijavítani. Ezt követően pedig a fűtési teljesítmény növelése érdekében az egyik kazánt olajfűtésre alakítottuk át, olajtároló tartályt helyeztünk el. Az olajfűtés lehetővé teszi, hogy éjszaka, ill. hétvégén is adott hőfokon lehessen tartani a rendszert, ami megkönnyíti a megfelelő hőmérséklet biztosítását a legnagyobb hidegben is.
- A Kereszt utca végén lakók nagyon régi és teljesen jogos igényét elégtettük ki, amikor az év végén ennek az utcaszakasznak a közvilágítását készítettük el.
- Szintén hosszú évek óta probléma a településen belül a csapa-

dékvíz elvezetése. A szakszerű megoldás érdekében az egész település csapadékvíz-elvezetését szakemberekkel terveztettük meg. A tervek egyik része elkészült, megvalósítása 1992-ben elkezdhető.

Az új önkormányzat az előzőekben felsorolt fejlesztési, felújítási munkák mellett lényeges feladatnak tekintette a falu lakóit érintő problémák megoldását, a felvetett javaslatok felkarolását és megvalósítását.

E tevékenységünk keretén belül az elmúlt évben sikerült elvégeztünk:

- Kiváltunk a volt közös tanácsból és Hidegkúttal közös körjegyzőséget hoztunk létre Tótvázsony székhellyel. Azt hiszem, hogy a helybeli hivatali ügyintézés előnyeit mindazok értékelni tudják, akik bármilyen problémájuk kapcsán a hivatalhoz kellett forduljanak. A lakosság részére megnyilvánuló közvetlen előnyök mellett még azt is elmondhatjuk, hogy az önálló hivatal működtetése gazdaságosabb volt, mint az 1990. évi tényleges adatok alapján – a volt közös tanács hivatal működési hozzájárulásának költsége.
- Az önkormányzat kezdeményezte a kannás tej árusítását. Természetesen ez nem valósulhatott volna meg, ha az áfész, ill. helyi egységének vezetője nem támogatja elképzelésünket. Nekik ezúton is köszönetet mondok.
- Kedvezményes liszt- és cukorvásárlási akciókat szerveztünk, ahol az igénylők részére nagykereskedelmi áron biztosítottuk az árut.
- Községünk parkosítottságának növelése érdekében az igénylőknek ingyen biztosítottunk tuját és fagyalt, ha vállalták azokat közterületen elhelyezni. Köszönjük mindenkinek, aki ilyen módon hozzájárult a falu szépítéséhez.
- A temetők környékén elszaporodó illegális személerakó helyek megszüntetése érdekében mindkét temetőhöz 1–1,5 köbméteres konténert helyeztünk el, melynek ürítési költségeit az önkormányzat fedezi.
- Létrehoztunk Mi Újság? címmel egy helyi lapot, hogy településünk lakóit minél szélesebb körben tudjuk tájékoztatni.
- A lakosságtól származó alapötletek továbbgondolása után létrehozott az önkormányzat két alapítványt. A Tótvázsony Kábeltelevízió Alapítvány keretén belül kiépült településünkön a kábeltelevízió-hálózat, az eredetileg tervezett kilenccel szemben 10 csatornán biztosítva földi és műholdas adások vételét. A Tótvázsonyért Alapítvány első feladataként a II. világháborúban elesettek részére kíván emléket állítani. Erre a célra az elmúlt évben 130 516 Ft-ot fizettek be az alapítványt támogatók. Az emlékmű felállítását 1992 év tavaszára tervezi az alapítvány.
- A helyi telefonközpont kapacitásának mértékéig az önkormányzat magára vállalta a telefonigénylések összegyűjtését. A jelentkezők nagy száma miatt csak az igénylésüket a jelzett határidőig leadók juthatnak telefonhoz.
- A Távközlési Vállalat, valamint Hidegkút és Tótvázsony önkormányzatai között keretátadási megállapodás jött létre a beruházás finanszírozására. Ennek keretén belül legkésőbb 1992. június 30-ig 130 igénylő jut telefonhoz a két településen.
- A Távközlési Vállalat legújabb tájékoztatása szerint 1992. március végéig minden igénylőnek bekötik a telefont.
- Az év elején döntött úgy a képviselő-testület, hogy a hidegkúti

óvodában beinduló főzésből adódó lehetőséget kihasználva intézményeink onnan vásárolják az ebédet. Ez mind az árakban, mind a szállítási költségben megtakarítást jelent a korábbiakhoz képest.

A szállítási költségek további csökkentése érdekében az év végén vásároltunk egy Barkas kisteherautót. Ez a beruházás számításaink szerint alig több mint egy év alatt megtérül.

Az önkormányzat elmúlt évi működésének szöveges ismertetése után néhány számadattal szeretnék tájékoztatást adni gazdálkodásunkról.

Az önkormányzat 1991. évi bevételei:

Állami támogatás	21 032 000 Ft
Ár- és díjbevétel	1 183 227 Ft
Telekértékesítés	2 575 600 Ft
Személyi jövedelemadó 50%	4 775 000 Ft
Lakossági adók	315 389 Ft
Átvett pénzeszköz	3 304 600 Ft
Áfa-visszatérítés	1 450 000 Ft
Nyitó pénzeszköz (1991. január 1.)	611 716 Ft
Összesen:	35 247 532 Ft

Kiadásaink 1991-ben:

Út-híd	669 047 Ft
Köztisztaság	263 197 Ft
Közüvilágítás	474 468 Ft
Temetőfenntartás	121 000 Ft
Lakás-, községgazdálkodás	138 490 Ft
Szociális ellátás	749 174 Ft
Iskola működtetése	6 446 129 Ft
Óvoda működtetése	2 287 758 Ft
Kulturális szolg.	286 080 Ft
Sporttámogatás	79 000 Ft
Körjegyzőség működtetése	2 371 000 Ft
Igazgatási feladatok	751 209 Ft
Jog- és rendbiztonság	34 500 Ft
Egészségügy működtetése	2 113 976 Ft
Lakásépítési támogatás	578 000 Ft
Beruházás	9 895 328 Ft
Felújítás	1 607 090 Ft
Összesen:	28 865 446 Ft

Pénzmaradvány: 6 382 000 Ft

A fenti számadatokból kitűnik, hogy nagyon takarékosan gazdálkodott az önkormányzat az elmúlt évben. Ez részben abból is fakadt, hogy az indulás nehézségei miatt néhány tervezett beruházást, felújítást nem tudtunk időben végrehajtani. Az elmúlt évi gazdálkodás ismertetése után néhány számadat az 1992-es év tervezett költségvetéséből.

1992. évi tervezett bevételek:

Állami támogatás	17 492 520 Ft
Működési bevétel	750 000 Ft
Telekértékesítés	1 300 000 Ft
Személyi jövedelemadó 50%	5 086 000 Ft
Helyi adók	500 000 Ft
Átvett pénzeszköz	950 300 Ft
Összesen:	26 078 820 Ft

1992. évi tervezett kiadások:

Út-híd karbantartás	1 000 000 Ft
Köztisztaság	120 000 Ft
Közüvilágítás	600 000 Ft
Temetőfenntartás	100 000 Ft
Lakás-, községgazdálkodás	200 000 Ft
Szociális ellátás	1 000 000 Ft
Általános iskola működtetése	7 740 000 Ft
Óvoda működtetése	2 560 400 Ft
Kulturális szolgáltatás	200 000 Ft
Sporttámogatás	70 000 Ft
Igazgatási feladatok	3 290 000 Ft
Jog- és rendbiztonság	50 000 Ft
Lakásépítési támogatás	600 000 Ft
Költségvetési tartalék	432 246 Ft

Összesen: 17 942 246 Ft

Fejlesztési, felújítási kiadásokra

1991 évi pénzmaradvány	6 382 000 Ft
1992 évi bevételből	8 136 000 Ft

Összesen: 14 518 000 Ft

Ennek a pénzeszköznek a felhasználását az alábbi célokra tervezzük:

- csapadékvíz elvezetéséhez műtárgy építése az István utcában
- útalapozás a Malom utcában
- kultúrház felújítása
- óvodai derítő megépítése
- telefonbekötés az óvodánál
- óvoda-belsővilágítás korszerűsítése
- napközi felújítása
- telekalakítás az István utcában
- buszmegállói várótermek építése Kövesgyűrőn és Tótvázsonyban (4 db)
- egyházak támogatása
- egészségügyi szolgálat műszerbeszerzésének támogatása
- faluháza építésének megindítása

Kérem önöket, hogy az 1992 márciusában megtartandó falugyűlésen a fentiekkel kapcsolatban mondják el véleményüket, javaslataikat.

Magasi János polgármester

Érdekegyeztető fórum

Az 1992. évi II. törvény érdek-egyeztető fórum létrehozásáról határoz minden olyan településen, ahol termelészövetkezet működik.

Az érdekegyeztető fórum feladata a termelészövetkezet által különböző célokra, pl. kárpótlási igényt bejelentők részére elkülönítendő földterületek kijelölését véleményezze, jóváhagyja. A képviselő-testület február 27-i ülésén döntötte fórum létrehozásáról. Az érdekegyeztető fórum összetétele:

Kárpótlási igényt bejelentők képviselői: Reichardt Lőrinc, Török Istvánné, Heilig Ferenc, Sasvári Ferencné
Részárány-földtulajdonosok képviselői: Krepsz Antal
Nemesvámos Csopak Tája Tsz képviselői: Gubicza Ferenc

Tótvázsonyi önkormányzat képviselői: Magasi János
Az érdekegyeztető fórum munkájáról tájékoztatni fogja a község lakóit.

Másfelől viszont kérjük önöket, hogy a fórum munkájával szemben támasztott igényeiket, javaslataikat juttassák el a polgármesteri hivatalba.

Magasi János
polgármester

Szemétszállítási díj

Sokan felkeresték a polgármesteri hivatalt, mikor az 1992. évi szemétszállítás díjának befizetésére vonatkozó felszólítást megkapták.

Igazat kell adnunk mindazoknak, akik a jelenlegi díjszabás megállapítását – melynek alapja a lakószobák száma – igazságtalannak tartják. Való igaz, hogy az egyedül élők emiatt aránytalanul nagy terhet kell viselniük.

Az önkormányzatnak – az önök véleményére támasz-

kodva – megvan a lehetősége, hogy az 1993. évi díjszabás megállapításánál más módszert alakítson ki, ami alapján a Városgazdálkodási Vállalat meghatározza a szemétszállítási díj mértékét.

Addig is, amíg ez megvalósításra kerül, rendkívüli segélykérelemmel fordulhatnak az önkormányzathoz mindazok, akiknek a kiszabott évi díj kifizetése komoly anyagi nehézségekkel jár.

A jogosultság megvizsgálása után a szemétszállítási díj egy részét számukra segély formájában kifizetjük.

Polgárőrség

Gomba módra szaporodnak szerte az országban a polgárőrségek. Napjainkra nagyon elterjedtek a személy, ill. vagyron elleni bűncselekmények. A rendőrség ma ezzel a problémával nem tud teljeskörűen megbirkózni.

Természetesen a polgárőrségnek nem a rendőrség munkáját kell átvállalni, hanem elősegíteni a bűnmegelőzést, támogatni a rendőrség munkáját.

Községünk közbiztonsági feladatainak ellátása tekintetében a nagyvázsonyi körzeti megbíztathoz tartozik. Az ott szolgálatot teljesítő két rendőr látja el Pula, Mencshely, Vöröstó, Barnag, Kövesgyűrű és Hidegkút településeket is. Ez a kiterjedésében és lélekszámában is nagy körzet nagyon nehéz feladat elé állítja körzeti rendőreinket. Munkájuk segítésére Nagyvázszyban és Pulán már alakultak polgárőrségek. Eddigi működésükből is tapasztalható, hogy bizonyos mértékű visszatartó erővel bírnak a bűnelkövetők felé.

Önkormányzatunk is szeretne egy csoportot létrehozni, amely a polgárőrségek munkájához hasonló feladatokra vállalkozna. Ehhez kérjük mindazoknak a jelentkezését, akik részt vállalnak ebből a munkából.

Reméljük, megfelelő számú jelentkezővel létrehozható lesz ez a csoport, ami településünk közbiztonságának növekedését fogja eredményezni.

A helyi adókról

Az önkormányzati törvény, valamint az adóról szóló törvény az önkormányzatok hatáskörébe utalja a helyi adók megállapításának lehetőségét. Ennek keretén belül meg lehet határozni széles körben határozta meg az adónemeket.

Önkormányzatunk – belátva a jelenlegi gazdasági helyzet hatását az egyénekre – megpróbált önmérsékletet tanúsítani a helyi adók megállapításánál.

A képviselő-testület többszöri tárgyalás után jutott arra az elhatározásra, hogy a helyi lakosság egészét általánosan érintő adót nem vet ki. Tekintettel azonban az állami költségvetésből származó bevételek csökkenésére, teljes egészében nem tekinthetünk el a helyi adókból származó bevételről.

Mindezen szempontok figyelembevételével alkotta meg a képviselő-testület az 5/1991. (XII. 5.) Ör. számú rendeletet, melyben a vállalkozók kommunális adójának bevezetését rendeli el.

A rendelet értelmében a vállalkozók a vállalkozásukban foglalkoztatott személyek (beleértve a vállalkozót is) után évi 1500 Ft adót kötelesek fizetni. Úgy ítéljük meg, hogy ez az adó nem sújtja legkevésbé községünk lakóit, és az adó mértéke az érintettek szempontjából is méltányosnak mondható.

Magasi János
polgármester

Alapítványaink

Az önkormányzat 1991-ben két alapítványt hozott létre.

A Kábeltelevízió Alapítvány azzal, hogy a község kb. 200 lakásába bekötötték a vezetéket, lehetővé tette műholdas adások vételét.

Első számú feladatát ezzel teljesítette. A bekötési díj 1991. évben 14 500 Ft volt, mely az adóalapból levonható.

Az új személyi jövedelemadó törvény hatályba lépése miatt ez a kedvezmény 1992. évtől csak azokat illeti meg, akik március 15-ig az alapítvány

számlájára befizetik a bekötési díj összegét, mely ebben az évben 18 000 Ft.

A későbbiekben is lehetőség nyílik a hálózatra történő csatlakozásra. Ekkor az alapítvány számlájára a 18 000 Ft-ot hat egyenlő részletben kell befizetni. Azonban ez az összeg már nem írható le az adóalapból. Az igényeket a polgármesteri hivatalban lehet bejelenteni.

A Tótvázsonyért Alapítvány még ilyen jelentős és látványos eredményt nem ért el. Céljaiban foglaltak – többek között II. világháborús emlékmű állítása – nem keltettek ekkora visszhangot a falu lakosságában, hogy azt adományokkal támogassák is. Azok, akik ebben az évben támogatni kívánják az alapítványt, továbbra is levonhatják az összeget adóalapjukból.

Fogászati rendelés

Értesítem a lakosságot, hogy 1992. január 1-től megváltozott a Nagyvázszy körzeti fogászat rendelési ideje az alábbiak szerint:

Hétfő: 13.00–20.00 óráig
Kedd: 7.30–14.30 óráig
Szerda: 13.00–20.00 óráig
Csütörtök: 7.30–15.30 óráig
Péntek: 7.30–14.30 óráig
(iskola fogászat)

Nagyvázszy, 1992. január 2.

Dr. Strenner Zoltán s. k.
fogszakorvos

Mi újság?

A Tótvázsonyi és Hidegkúti önkormányzatok lapja

Kiadja a Tótvázsonyi és Hidegkúti polgármesteri hivatal
Cím: 8246 Tótvázsony, Magyar u. 101.

Felelős kiadó: Magasi János tótvázsonyi és Zsernovitzky Tibor hidegkúti polgármester

Szerkeszti a szerkesztőbizottság

Tipográfia és nyomdai előkészítés: Dobszay Csaba

Nyomtatta a Veszprém és Vidéke Áfész nemesvámosi nyomdája

